

Verslag Deskundigengroep Dierziekten HPAI 20 november 2024

Aanwezig: Gerdien van Schaik (vz.), Marieke Klaasen, Mart de Jong, Francisca Velkers, Sjaak de Wit, Evelien Germeraad, Ron Fouchier, Kathy Goossens en Denise Smit
Afwezig: Roy Slaterus (input per mail) en Arjan Stegeman

De vorige bijeenkomst van de Deskundigengroep Dierziekten over vogelgriep was 29 oktober 2024. Sinds die tijd is er één uitbraak met hoogpathogene aviaire influenza (HPAI) H5N1 geweest (op 18 november bij een biologisch leghennenbedrijf in Putten). Informatie over het aantal met HPAI-virus besmette wilde vogels en zoogdieren wordt bij deze bijeenkomst gemeld.

De Deskundigengroep Dierziekten wordt gevraagd naar een risicobeoordeling van de huidige situatie, zowel op landelijk niveau als ook op regionaal niveau. Er wordt een aantal vragen gesteld, waarbij wordt verzocht de antwoorden toe te lichten.

Vragen

1. HPAI-situatie

a. Hoe beoordeelt u de huidige HPAI-situatie onder gehouden vogels, wilde vogels en wilde zoogdieren in Nederland en andere Europese landen?

De najaarstrek loopt op zijn eind. Het merendeel van de wintergasten zijn gearriveerd. Wel kunnen er in de komende weken nog wat verplaatsingen van watervogels naar Nederland plaatsvinden door het koude weer ten noorden en oosten van Nederland. In het veld zijn er weinig meldingen van dode wilde vogels. Het Erasmus MC (EMC) heeft de afgelopen weken geen levende wilde vogels positief getest op het HPAI-virus. De monsters van de laatste week moeten nog worden onderzocht. Het WBVR heeft in de afgelopen weken drie dode wilde vogels binnengekregen en geen van deze vogels is positief getest op het HPAI-virus. Er zijn recent geen H5-positieve zoogdieren aangetroffen in Nederland.

Op 18 november 2024 is bij een biologisch legbedrijf in Putten een besmetting met HPAI H5N1 vastgesteld. De volledige sequentie wordt eind deze week bekend. Een mogelijke verklaring dat het virus nog niet in de wilde vogels is gevonden zou kunnen zijn dat het huidige circulerende virus minder virulent (ziekteverwekkend) is in wilde vogels dan in gehouden pluimvee.

HPAI is wel al gevonden in wilde ganzen en zwanen in Noord-Duitsland. In Duitsland, bij Kleve (vlakbij de grens van Nederland, ten hoogte van Nijmegen) is recent een vogelgriepuitbraak bij een kalkoenenbedrijf vastgesteld. In Noord-Duitsland en Zuid-Duitsland zijn recent ook wilde vogels besmet bevonden. De sequenties van het Duitse laboratorium FLI worden opgevraagd. Ook in het Verenigd Koninkrijk (VK) zijn de afgelopen weken uitbraken bij pluimvee met H5N5 en H5N1 geweest en worden sequenties opgevraagd. Verder zijn er in de Europese Unie de afgelopen weken uitbraken geweest bij commerciële pluimveehouderijen. Hongarije heeft tientallen besmettingen gehad, en ook in Polen, Bulgarije, Frankrijk, Tsjechië, Slowakije, Oostenrijk, Duitsland, Kroatië en Italië zijn uitbraken geweest. Ook zijn in veel van die landen wilde vogels positief getest.

b. Welke trend verwacht u in de HPAI situatie de komende vier weken, wat betreft de kans op besmetting van een pluimveelocatie (inrichting) in Nederland en besmettingen van wilde vogels of zoogdieren?

Als koude weersomstandigheden ervoor zorgen dat de wilde vogels vanuit het oosten meer onze kant opkomen, dan zal het risico in Nederland toenemen. Als er in de wilde vogels in de komende weken HPAI virus wordt gevonden, zal ook de kans op besmettingen van pluimveelocaties toenemen. Het virus kan lang overleven bij de koude en natte omstandigheden in deze periode. De kans dat het risico de komende weken afneemt is gering en de kans dat het risico hoger wordt is reëel.

2. In welke mate leidt de ontwikkeling in de afgelopen weken, waaronder de uitbraak op het legbedrijf op 18 november, tot een aanpassing van de risicobeoordeling van 29 oktober jl. (laag tot matig)?

Ja, aanpassing is nodig, de deskundigen schatten het risico in als matig tot hoog, met een grote mate van onzekerheid. De onzekerheid wordt veroorzaakt doordat de eventuele trek van wilde vogels uit het oosten afhankelijk is van de weersomstandigheden. Daarnaast kan het risico beter worden ingeschat wanneer er meer bekend is over de sequentie van de Nederlandse HPAI H5N1 virusstam op het pluimveebedrijf in Putten in relatie tot de sequenties van H5N1 virus stammen die gevonden zijn bij de commerciële pluimveehouderijen in omringende landen en die van de wilde vogels in Duitsland en het VK.

3. Hoe groot acht u op dit moment de kans dat een Nederlands pluimveebedrijf wordt besmet met HPAI ten opzichte van de beoordeling op 29 oktober jl. (laag tot matig)?

Matig tot hoog, gegeven de recente uitbraak in Putten en de uitbraak in Kleve in Duitsland vlakbij de Nederlandse grens.

4. Hoe groot schat u de kans en de onzekerheid van de kans op een vogelgriepbesmetting van een pluimveelocatie (inrichting) in de 20 regio's (zie figuur), voor zover die kans in een specifieke regio afwijkt van de kans die u bij vraag 3 hebt benoemd?

Zowel de uitbraak in Putten als in Kleve zijn dichtbij grote wateren (het Veluwerandmeer en de Rijn). Het aantal uitbraken is echter nog maar klein en er zijn in Nederland nog geen watervogels gevonden met HPAI virus. Kennis van welke wilde vogelsoorten de bron van besmettingen voor pluimvee kunnen zijn kan mogelijk helpen om een nadere risico-inschatting te kunnen maken voor de verschillende regio's. Door het gebrek aan data is het daarom niet goed mogelijk te concluderen of er specifieke gebieden in Nederland zijn waar de kans op een vogelgriepbesmetting hoger is dan in andere regio's.

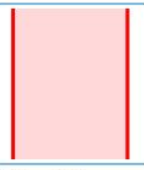
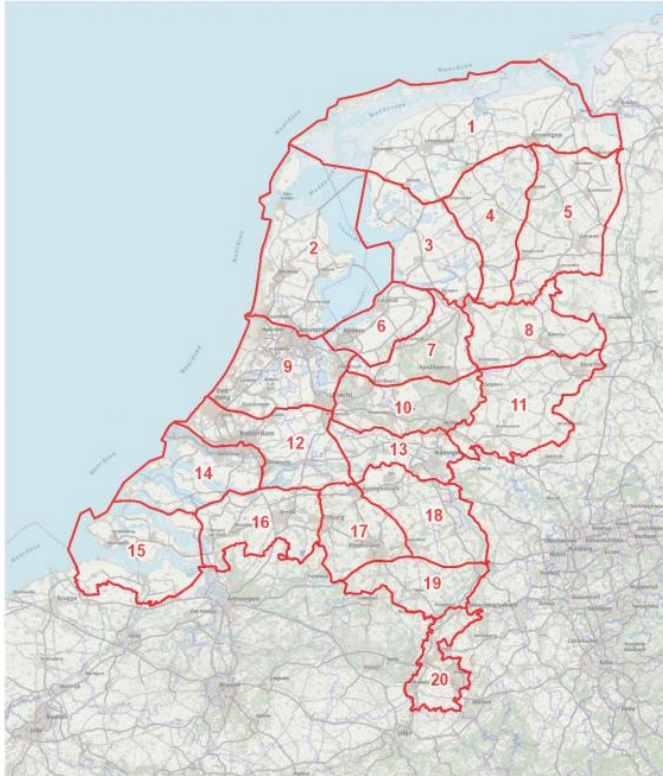
Regio-indeling van Nederland



Compartimenten Nederland

Legenda

□ Compartimenten



Auteur: Geert
Datum: 17-11-2021
Schaal (A3): 1:1.625.496

Verwaaard
I2 - Aan de kaart kunnen geen rechten ontleend
worden. Gegevens uit de Geoparser.
© 2021 Competence Center - Huisarts van IZ